

ВСЕСВІТ

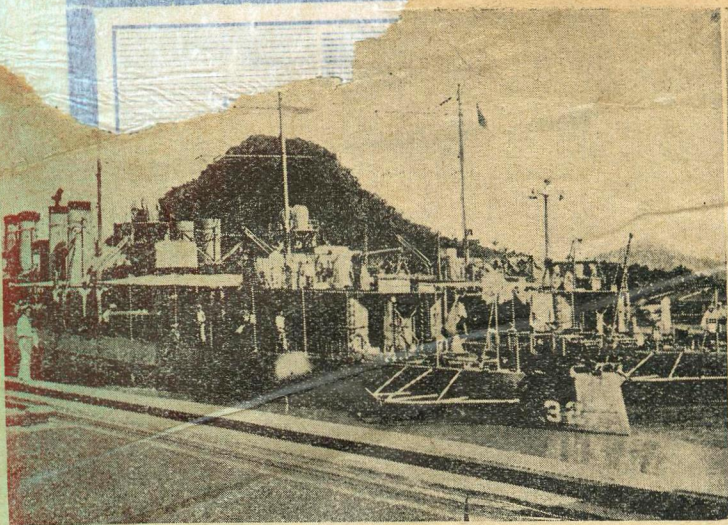
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

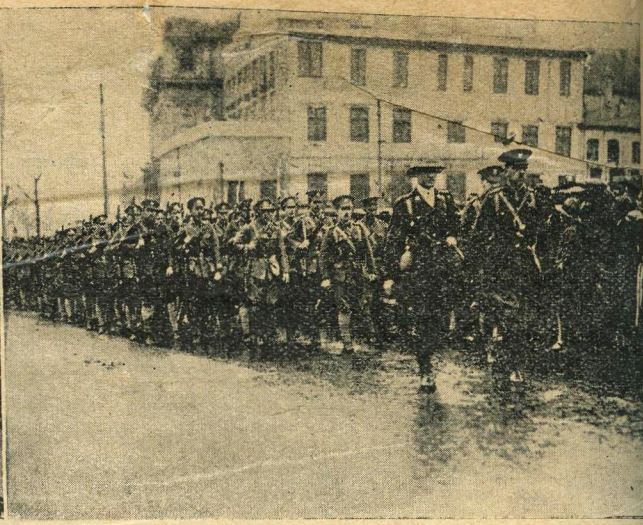
ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ В ХАРКОВІ

Вгорі—присяга червоноармійських частин м. Харкова на іподромі. Вниз у—демонстранти на вулицях столиці

Американський броненосець „Престон“, що бомбардував Нанкін

Білогвардійський в'їзд на вулицях Шанхай

Оповідання Віктора Ярина

ЧОРТОВА МАШИНКА (З книги „Продштаб“)

ЦІЛИЙ ДЕНЬ гризуть мені голову телефонні зв'язки. Два їх, телефонів, у мовому трестівському кабінеті: один ліворуч на столі—тільки руку простягти; а щоб другим говорити, треба в кріслі трохи повернутись праворуч.

Вечорами—я відпочиваю від дзвінків. Іду слухати „Фауста“, або дивитися „Седі“. Я в Вудвигівській ложі, а тому мабуть підчас перерви зустрічаю багачко поглядів направлених на мене. Ріжних очей—не озброєних нічим і схованих за лорнетами, біноклями, пенсне.

Біноклі так само різні. Маленькі й великі. Старі, обшарпані—і новенькі блискучі. В скромному чорному одязі—і оздоблені мистецькою інкрустацією. Я маю добрі очі, а ваблять мене більше музика й співи, ніж специфічні властивості, заховані в ніжках балерин, а тому мені бінокль непотрібний.

Але коли на мене блищать десятки пар стекол, я не можу втриматися й замріяно думаю про... бінокль. Тільки не про театральний з держалком, як біля лорнета, прикрашений пишною оздобою, мої думки, мої мрії.

Я пригадую звичайнісінького облізлого „дейса“ в старенькому пошарпаному футлярі з мотузкою, щоб надівати через плече. Про „дейса“, що не має одного скла й не завжди слухався того, хто хоче його приладнати до своїх очей.

Повернувшись додому, ще повний гармонії, виймаю я свого старенького з скриньки, де він лежить поруч з „парабельмом“ і довгі години буваю я зі своїми друзями.

Міліон і перший раз я думаю про те, що треба було б віддати старого в ремонт, але я добре знаю, що не зроблю цього ні завтра, ні після завтра, і ніколи.

Мій старий став би ж бо тоді звичайним, чепуреньким, справним біноклем.

А мені не хотілося б загубити свого друга.

* * *

Після „шрапнельного“ супу в радянській їдальні так смачно влітається жирний куркульський борщ. Суютньому голові повітником Курілові так потрібна добра їжа.

— Так ти гадаєш, що я нічого там не вді? — запитав він, витягнувши свою руку й звертаючись до того, що

край столу ще досьорбував борщ. Запитуючи мотнув головою, відкидаючи назад русьве волосся, зняв окуляри й задумливо протер полою сорочки, підносячи їх близько до очей.

— Так, я гадаю, що на Макогонах ні чорт, ні Курило ні чорта не вдіють. Міцно поховали вражі душі й заляглися—мовчать.

Голова волревкому Микитенко ще не перестав бути дотепним, хоч і доводилося йому жартувати здебільшого зі смертю. А не дивно було б, коли б цю здатність загубив, бо цього літа разів з півсотні довелось йому ховатися по бур'янах і очеретах від різних банд і бандочок; від Махна, що тисячною лавою тричі цього літа проходив через волю, знищуючи все на своєму шляху, і кінчаючи Шулікою, що мов комар, то в одному, то в іншому місці своєю купкою в п'ять чоловіка в'їдався в молоде, роз'ятрене тіло молоді країни. Не раз і не десять був непевний за своє існування і не один слід залишили на його тілі бандитські шалюки та кулі.

Кілька банд було на Куриловому сумлінні. Особливо знаменитим був останній розгром банди Чорного Крука, що його вважали за невольного і непереможного. Цей бандит спалив з десяток продпунктів, забив кілька десятків продовольчих робітників і комуністів і руйнував усю радянську роботу. Курило з невеличким загonom шість тижнів літав за бандою, знеслив ворога страшною гонитвою, і в завзятий бійці власноручно забив Чорного Крука. Вмираючи той сказав тільки:

— Таки переміг мене комуніст!

Курило приїхав тепер, щоб допомогти Микитенкові „качати“ продрозверстку по волості. Зокрема, йому кортіло самому провчити хутір Макогони, що з його ще ніхто не вивіз і пуда хліба: добре ховають і не вважають на жодні загрози.

— Ні чорт, ні Курило, — говорив далі Микитенко: — кожний зокрема нічого в Макогонах не доб'ються. От хіба Чорт-Курило їм що поробить, — реготався власному дотепові. — Люд у Макогонах дикий, до того ж сама куркульня, бідних може два-три двори в. Допитувати — не кажуть, загрози не бояться — знають, що не кагуватимемо. Взяли ми заручників — троє, сидять уже з місяць, а мовчать, як німі. Ті бідняки,

Тов. Буденний на IV Всесоюзнім З'їзді Рад

там живуть, тероризовані, від них так само нічого не дождешся. Коли ти, Курило, справді чорт, як про тебе кажуть, їдь на службу, а мені вже до біса крові зіпсували ті Макогони.

— І розплуваю, — кинув Курило.

На дворі було вже темно. Микитенко до дому (у волревком) поїхати не пішов.

У хаті ще були: зав земвідділом Дніпровський, сліпий на око командир кінного загону міліції та мовчазний співробітник відділу освіти. Це був так званий „продштаб“, що завдання „качати“ розверстку, розкуркулювати й боротися з бандами.

Банком Курило збудив, як було наказано, вартувий кіннотчик. Курило вийшов на двір, пройшов до стайні, почистив коня, вгасило їржав, почувуючи біля себе хазяїна. Увесь продштаб із саними, а Курило верхи і ніколи, ні в яку погоду, не зливав кульбаки.

Вийшов на вулицю. Кіннотчики вели напувати коней. Весело віталися з Курилом. Пішов у хату. Збудив „штаб“.

Трохи згодом уже й ка-

на Макогони. Попе-

ду Курило, за ним

„штаб“, а за „штабом“ з

кучок кіннотчиків. Іхали

шпоною. Почало ростав-

на горбочках з під

двого снігу виглядала

мол. Проте по обіді

під Макогонами.

Сани зі „штабом“

вїздили в хутір,

Курило вже б, в там і

говорив до купки

людей, що щільно оточи-

лого й мало не стягли

коня. А в Курило тіль-

ко зброї, що „парабел-

ла“ при боці та цей-

ський бінокль на

ушках.

Побачивши загін, що

відстав, дядьки відсту-

пи від Курилового коня

мовчки позирали на

ні, що вилазили з сани.

— Здорово громадя-

н! — гукнув до селян Дні-

провський, але ніхто не

сповів, а ті, що стояли

спереду, придавили свої

лики, наче ті самі хотіли

спитися й вітати тих, що

їхали.

— Добрі громадяне,

гукнув Курило: — глянь-

те хлопці, що за ними

їдуть одні „громадя-

н“ розверстки жодного

з них не вивезли. І мене

вже розірвали б на

шматки, коли б ви не

доїхали так вчасно. Ка-

жіть: „грабувати нас при-

їждіть“!

„Громадяне“ мовчки

сповівалися на місці й

проже блимали спід на-

сних брів.

— Хто в нас за стар-

шого? — спитав Курило.

— Я — виступив напе-

ред високий, вусатий дя-

чок.

— Даю вам часу до

завтра: вивезти тисячу

літ хліба до волости.

Завтра прийде повідо-

мі мене про згоду.

Якби згайте: не вивезе-

те силос! Візьмемо.

— А цього не хочеш?

— З дайкою гукнув хтось

ззаду. Курило підвівся

з стремінах, хотів подя-

кати — хто, але всі, як і раніше стояли мовчки, втопивши очі в землю. Курило завзято кинув:

— Візьмемо, візьмемо. У нас, брат, така машинка є!

Росташувалися в найбільшій хаті. В одній кімнаті росташувався „штаб“, у другій кіннотчики. Зібрали засідання „штабу“ й комосередку. Говорив Курило.

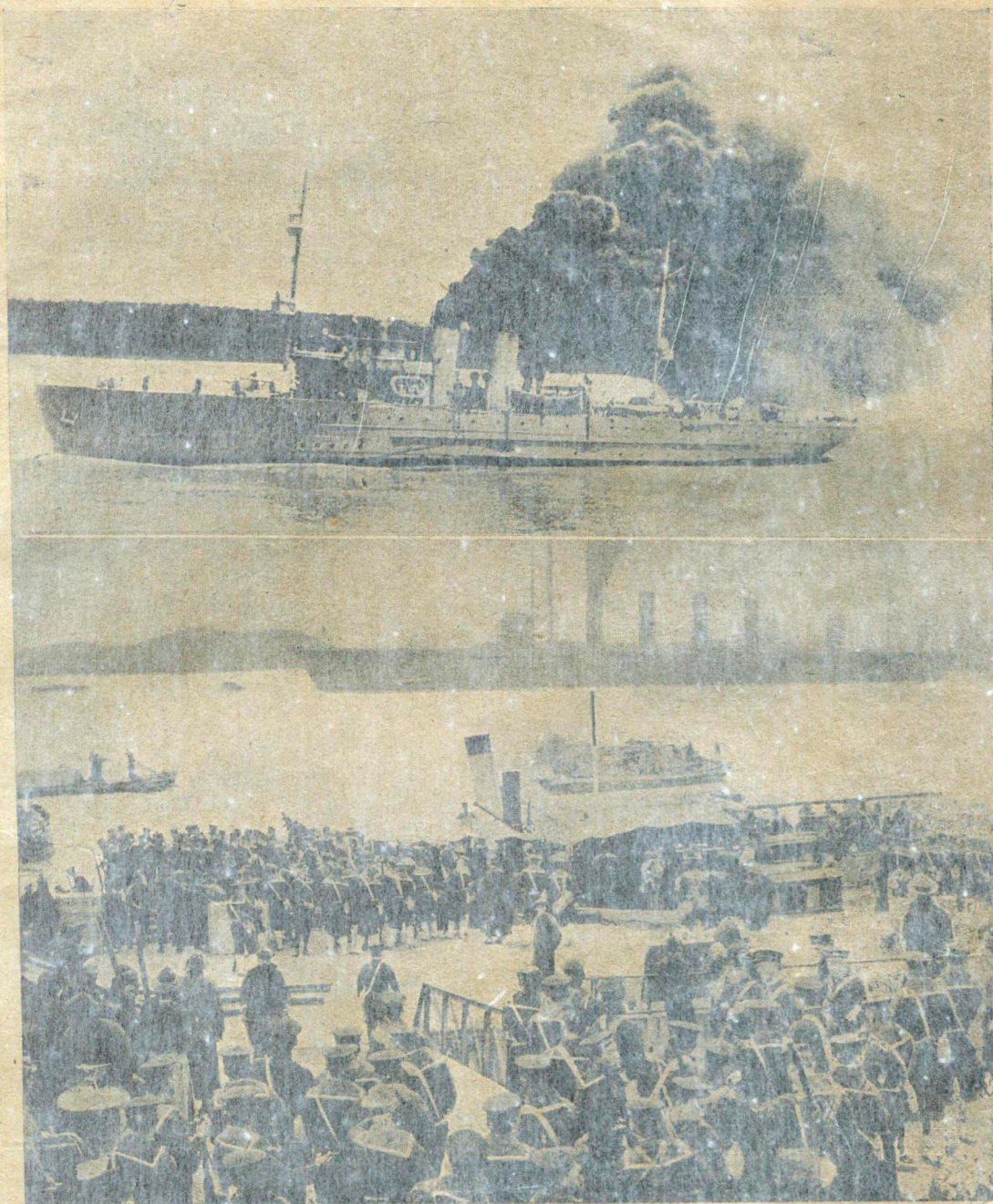
— Рішуче почнемо з завтрашнього ранку. До того часу чекатимемо. Хай наші воляки не розходяться, бо можна на все чекати. Виставити сторожу. Гуляти підуть тільки двоє, я скажу після хто.

Після засідання Курило покликав до себе в куток двох кіннотчиків — Омелька й Ковалю, довго щось їм тихо говорив. Увечері хлопці причепурилися, начистили остроги й пішли „на вулицю“.

* * *

Сутеніло вже, коли до штабу прийшли макогонівський старший і з ним ще чотирі селянина. Тепер вони вдягнені були в

Д О П О Д І Й У Х І Н І

Вгорі — американський панцирник „Ізабелла“, що бомбардував м. Нанкін. Нижче — японська морська піхота на крейсері „Тепру“ прибула до Шанхая.

рвані свитки, старі шапки й мали вигляд справжньої бідноти. Але Курило відразу пізнав серед них тих, що лапали його коня за повід і тягли з сідла його самого.

— Ну що—надумалися? Коли вивезете тисячу пудів?

— Ми канешно вивеземо,—почав Хома Макогон.—Ми канешно не проти того, щоб розверстку вивезти, ми розуміємо, що воно надало...

— Еге ж, розуміємо—підтакнули інші...

— Так тільки воярос от у чому...

Товаришів оглянув, запитуючи ніби—„чи правду кажу“?

— Де ж його взяти?

— Нема в нас чого взяти!..

— Верно, товариші, що нема,—сказав той, що стояв праворуч.

— Верно, нема в нас...

— Верно...

— Нема...

Загомоніли разом.

Курилові стало нудно. Пересів до вікна. Вийняв з футляра бінокля, подивився крізь його на двір, що його вже окутувала темрява: після навів на селян і знов удивився в вікно.

Куркулі попомогли, помітили, що Курило їх не слухав і поволі звернулися до Дніпровського, що іронічно їм підгадував, насмішувало киваючи кудлатою головою. Тільки один з селян, той самий, що казав „верно“, продовжував стежити за Курилом, що крутив і наводив бінокля. Нарешті не витримав, спитав:

Що це в нас за машинка?

Курило голосно відповів:

— А це машинка, що показує, де в куркулів хліб заховано.

Селяне всі разом повернулися до його. Хома нешироко зашмирався.

— То вашій машинці нічого робити в нашому хуторі.

— А хіба ви вже вирішили вивезти хліб?—просто-хитро запитав Курило.

— Товаришу, змилюйтеся: нема в нас хліба,—знову загомоніли всі.

— Тихо!—розлютовано стукнув по столу Курило,—це ваше останнє слово?

— Нема в нас—загомоніли знову в один голос.

— Так слухайте ж, куркульня.

Завтра зранку ми починаємо шукати.

Що знайдемо—все заберемо. Фронт і заводи хотять їсти.

Годі нам з вами панькатися. Ідіть.

Понуро, заховавши надію, виходили куркулі.

В низенькій чорній відсажі хаті гостро б'є в ніс самогоном: махрою. Потріскуючи жере смалець черепок; хиткий язик світла придавлено лише повтря. Сьогодні немає співів, веселого гомону. Щось стороннє вірвалося в налагоджений день за днем побут, розірвало веселощі, придавило співи. Хлопці збилися до

купи, палко щось обговорюючи. Дівчата збилися коло Оксани, доньки Хоми Макогона—щось співчутливо киваючи головами слухаюгь—розпитують.

Дівчачий гурт тихий.

Хлопці?

— Хорти городські притаскалися!..

— Хлібця схотілося...

— Городський сахар без хліба не дуже солодкий!..

— Ну з тим і пойдуть!..

— Багацько не знайдуть!..

— Були вже такі, що шукали...

— Знаходили багато...

— І ці того знайдуть!..

— Немає тут Шуліки, аби їх нагодував!

— А самому руки в роткі?

— Так що ж самому!..

Омелько й Коваль увійшовши привіталися:

— Здорові парубки!

Хтось один за всіх відповів:

— Здоров!

Дівчата цікаво позирали з свого кутка. „Досвітчена мати“ зустріла хлопців, запобігавно вклоняючися:

— Прощу, прошу до моєї вбогої господині, товариші садати. Чим багаті, тим і частуватимемо.

Омелько, славний, кучерявий парубок, шаблока при бочці та брзкіт острогів. Скрізь, де б не спинився „штаб“, хоч би на один день, Омелько всигав завести „цікаве“ знайомство, а здебільшого й щось значніше за звичайне знайомство. „Баб'ячий комісар“—дражнили його товариші. Коваль, хоч і поступався багацько в де чому перед Омельком, був найліпшим йому конкурентом серед усіх „штабистів“, бо красно говорив вмів.

Нема чого й говорити: хлопці відразу заволоділи увагою дівчат. Ну хіба ж можна було дівчатам не зацікавитися хлопцями, такими вілмінними від сірих, отномантних хуторських парубків? То й не дивно ж, що забуто було все інше, а колір щок, жваві, меткі погляди, бризки сміху говорили за щось іше, ніж ворожість.

А хлопці уживаючись біля дівчат, пильно стежили за тим, що робилося в хлоп'ячому гурті, Омелько зявся біля Оксани, а Коваль зібравши коло себе гурт дівчат розповідав їм про незвичайні свої пригоди.

А в гурті хлопців настрої були інші.

Омелько помітив, що Борис, Оксанин парубок, хотів кинутися на нього, але хлопці стримали. Тоді він підвівся, підійшов до Бориса, став на бік, ніби ховаючись від Ковалю, але так, щоб чула Оксана сказав:

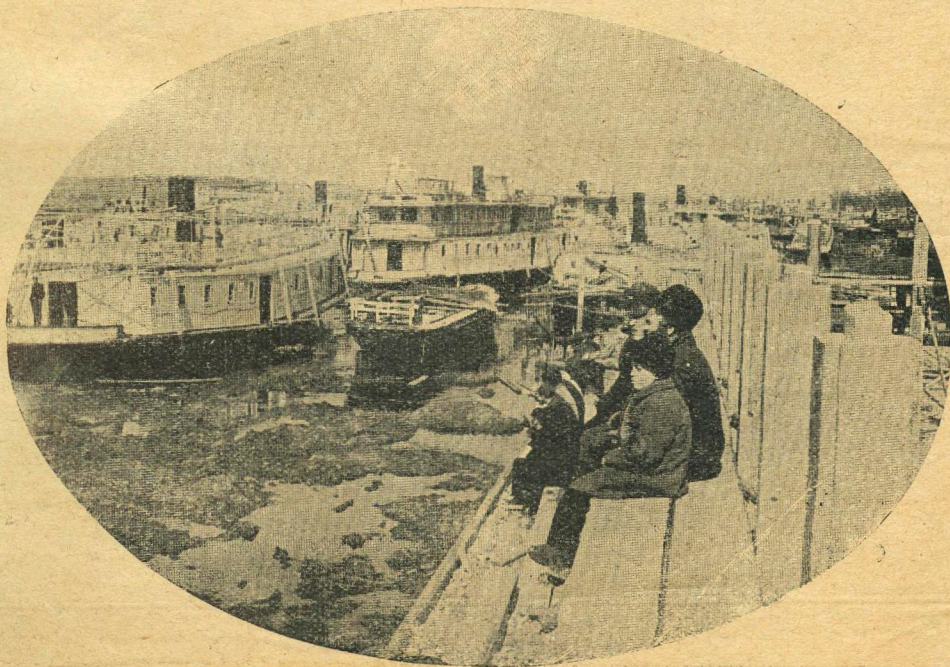
— Ти, хлопче, зі мною не задірайся: даремно по рох витрачаєш, не здається це тобі. Може в мене комуністи більше забрали, ніж ти маєш? А тільки більше не візьмуть—дауськи.

Сказав і знов підійшов до Оксани, таємничо:

— Хочеш, щоб не забрали, треба

Гойдалки на татарському базарі в Астрахані

Роспочалась навігація на Волзі. Астрахань

вміти ховати. Почав їй розповідати, як з батьком хліб і майно ховав від більшовиків. Мовчазна Оксана мало по малу розговорилася, а навіть зізналася — розтало дівоче серце:

— От у нас, мабуть, не знайдуть: тато так ловко в клуні заховали, що скільки не приїздили, ніхто не знаходив.

Омелько мало не підскачив, але стримався, продовжував розмову.

— А от як ми з дядьком колись устругнули, — зашепотів на вухо.

Тим часом Борис і кілька хлопців зникли з хати. Омелько помітив це, моргнув Ковалеві: час іти, мовляв.

Морозною вулицею жваво йшли до штабу.

— Ну що, як?

— Казала Оксана, щоб завтра це приходив.

Прийшли до штабу, збудили Курило, докладно розповіли йому про гулянку, а потім, не скинувши навіть острогів, спали. Омелько бачив у сні Оксану і нервово совався на лаві.

* * *

Хліба не вивіз жоден хазяїн. Курило наказав усім на обід зібратися до „штабу“. Вийшов на ганок, салитав:

— В останнє: везете хліб?

Понуро відповів Хома Маког'їн:

— Нема чого везти!

— Тоді будемо шукати — сказав Курило! — Почнемо з найбагатішого найстаршого. Веди нас до свого двору, — звернувся до Хоми.

— Ходітьте, — сказав Хома й стиснув плечима, мовляв: не мало нас шукало, понишпор ще й ти по своїх закутках — Хома певний у своїх словах.

Прийшли. Курило став серед поточеного міцними будівлями двору, вийняв з футляра бінокль. Довго його крутив і підкручував. Дядьки, що стояли навкруги, дивилися недовірко й зацікавлено: чи вийде що з цієї комуністичної витівки, і справді доведеться віддавати хліб, чи все буде по старому — пошукають, не знайдуть та й поїдуть собі. „Штаб“ і хлопці, ледви заховуючи здивовання, напружено чекали, що робитиме далі цей штукар Курило. Тільки Омелько, що знав все, спокійно слідував.

А Курило повозившись з біноклем досить, щоб зосередити на ньому увагу глядачів, приставив до очей і почав оглядати мір. Дивився довго, після повільно пішов у садок. Довго ходив довж і в поперек садка, пильно оглядав через бінокль кожний куточок, землю біля кожного дерева, кидав час від часу:

— А добре Хома хліб ховав!

Хома не ховав задоволення: усмішка простяглася від вуха до вуха. Курило глянув на його через окуляри, думав: чекай, чекай, як ти далі сміятимешся.

Довго Курило водив усю юрбу садком і городом, а після почав оглядати клуні та сараї, що були порожні, крім скотарні. Зазирнув навіть до сажу, сполохавши жирних йоркширів. До Хоми звернувся:

— Знай, що знайду хліб, свиней до одної заберу.

— Знайте — забирайте, — майже весело, відказав Хома.

Курило шукав далі. Увійшли до клуні. Хома трохи одминувся на обличчі, очі неспокійно побігали.

Омелько:

— Тут, — на вухо Курилові: — Хома бороду гризе.

Курило довго й напружено оглядав усі куточки клуні. Навіть перекутив щось у біноклі. Спинився на тому куткові, де стоїть в'ялка в полові. Дивився довго. Зняв окуляри, протер хусткою. Знову дивився.

— А нуте, хлопці, відкидайте полову й копайте отут.

Три міліціонери озброєлися лопатами. Хома стояв спокійно, усміхався ніби з призи́рством, а в рухові руки, що поглажувала бороду, заховався неспокій.

— Ага, вже не так весело, як у садкові було, — подумав Курило.

Але, що це? хлопці копають старанно, викопали яму в аршин завглибшки, а нічого немає.

Півтора аршина. Непомітно нічого, тільки пухка земля свідчить за те, що тут недавно копали. Два аршини. Омелько сам собі вилаявся. Курило нервово закусив губу, на Хому через окуляри поглядає. Той уже оволодів собою, стоїть блідий, але спокійнісенький.

Раптом:

— Солома — гукнув один із тих, що копали. Ще кілька разів викинув землю з ями й почав витягувати здавлену соломку. Хома аж застогнав. — Що весело? — подумав Курило, а вголос гукнув весело:

— Ну, Хома, пропали твої свині. А ну, хлопці, що там є далі?

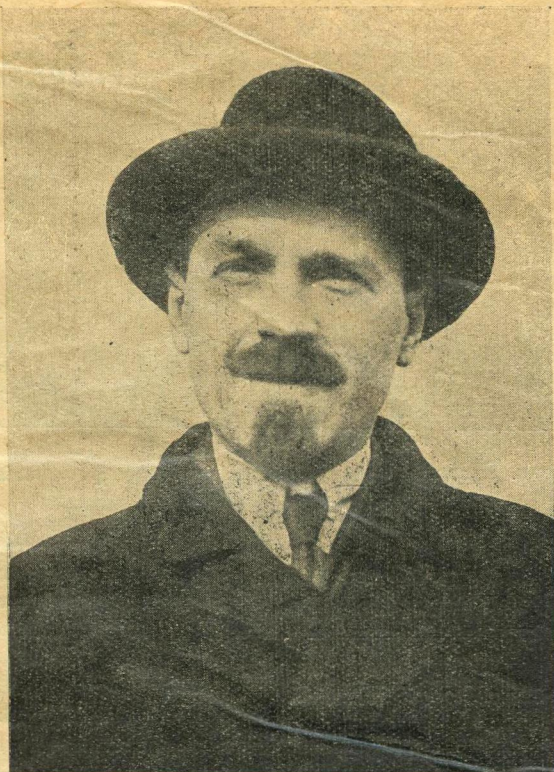
Хлопці витягли дошки й під ними побачили суху, викладену цеглою яму, повну новеньких лантухів з хлібом.

— Ну, ходітьте далі, — сказав Курило, приставив до очей бінокль і, тепер швидко вже, відкрив двері чулана:

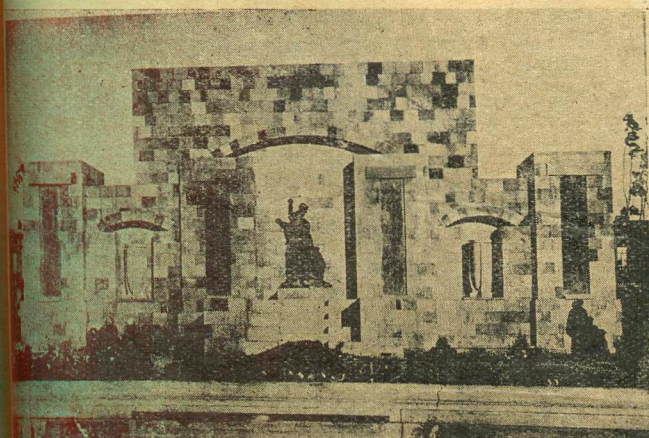
— А підійміть но ці дошки.

Омелько сокирою підважив: дошка тріснула, відкрила яму, а в ямі повно щирої „як золото“ пшениці.

— Гадюка, — не втримався Дніпровський, — люди як мухи з голоду пухнуть, а ти сидиш на хлібіві, як собака на сіні...

Повноважний радянський представник у Хіні т. Черних, що повернувся до Москви

Пам'ятник 26-ти розстріляним бакинським комісарам у Баку

Нагорода прапором Сельінтерну Гуандунського об'єднання селян

ДЕНЬ 1-го ТРАВНЯ В ХАРКОВІ

На трибуні ліворуч — тов. Каганович. Праворуч — демонстрація польських робітників Харкова біля трибуни польського клубу ім. Варинського

У дворі тим часом дядьки¹ зібралися в гурт і жваво про щось гомоніли. Коли вийшов з хати Курило і запропонував іти до сльдючого двору, від гурту підійшов літній селянин і сказав:

— Товариш начальник! Не треба більше трусити: завтра ми вивеземо хліб.

— Надумалися? Тепер бачите, що машинка знайшла?

— Бачимо вашу чортову машинку...

— Ну добре! Тільки я вже не згоден на тисячу пудів: вивезіть півтори й п'ять голів худоби на м'ясо.

Той відійшов до своїх. Радилися недовго.

— Добре. Згодні. Вивеземо півтори тисячі.

— Так то. Бісова куркульня. Ходім, хлопці. А ти Хома й свиней завтра підвезеш до волости.

Виходячи Омелько позирнув на вікно: повний ненависти промовжав його погляд Оксани.

* * *

Увечері Омелько з Ковалем знову пішли на досвітки. Ніхто майже не прийшов, а ті, що були, дивилися на хлопців відверто вороже й замовкли, тільки-но ті увійшли до хати. Оксани так само не було. Хлопці крутнулися по хаті і пішли геть.

До „штабу“ було вже недалеко, коли почули за собою кінський тупіт. Враз притулилися за рогом до тину, а коли вершник наблизився, разом гукнули:

— Стій!

Зляканий кінь кинувся в бік, вершник потяг повідки, щоб повернути й тікати, але Коваль уже повис на гриві:

— А злизь лишень.

З коня зстибнув зняковілий Борис.

— А куди це ти, голубе?

— До дядька в волость.

— Так ходім же до штабу, там дізнаються, що то за дядько в волости та чого тобі приспичило їхати до нього саме вночі.

Омелько повів Бориса під руку. Коваль, що йшов іззаду помітив, як той кинув щось у сніг. Підняв.

У „штабі“ Борис так само почав верзти про дядька, а коли Коваль дав Курилові папірця, що підняв йдучи за Борисом, той парубок замовк і, наче затаївся, не сказав більше жодного слова.

А було в тому папірцеві:

„Отаманові Шуліці. Любий, небоже! Приїхали комуністи якоюсь проклятою машинкою, що показує, де хліб заховано. Як що не виріжете їх цієї ж ночі—будемо ми всі бідні: доведеться завтра вивести півтори тисячі пудів, а мені ще й п'ятеро свиней. Твій дядько Хома“.

— Бач, який воно дядько,—сказав Курило:—а куди ж ти мав везти цю цидулку?

Борис мовчав.

— Ну, не хочеш балакати—й не треба. Отведіть його, хлопці до своєї хати та стережіть добре: нехай він потім з Чекою балакає. Ти, Дніпровський, бери трьох хлопців та потякеш їх привести сюди Хома.

Минула година. Хома аж ойкнув, коли, переступивши поріг кімнати, став віч на віч з Борисом.

* * *

Другого дня довга валка підвід простяглася по дорозі до волости. На чолі їхали великі сани з Хомою й Борисом під охороною трьох кіннотчиків. На других галасували роки йоркшири. Далеко попереду їхав штаб.

Микитенко аж руками об поли:

— Я ж казав, що тільки Чорт-Курило щось вдіє з тими Макогонами.

Курило посміхнувся, закашлявся і виплюнув на сніг червоний харчок.

* * *

...Коли Курило вмирав на південному березі Криму, спомин залишив мені старенький бінокль.

...Ввечері я відпочиваю від телефонних дзвінків і виймаю футляра старенького „цейса“, що лежить там поруч з „паралюмом“.

І тоді я буваю зі своїм другом.

ПРО ВСЕ —
— ПОТРОХУ

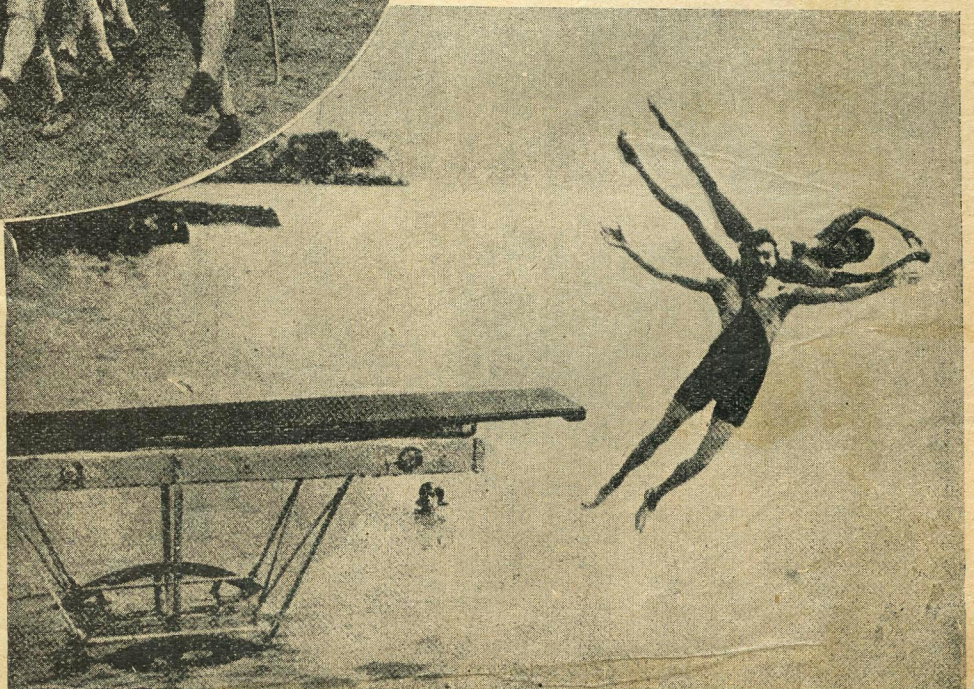
Японська жіноча капела, що грає до традиційного весняного танку

Нова гра американок — так званий яйцевий м'яч

Пруська дисципліна в хінців — на фотографії характерний пруський крок, що ним марширують хінські воїни

Купальні розваги на Рів'єрі. Пара танцюристів, що навіть плигаючи в воду не забувають своєї професії і проробляють у повітрі всякі фігури з танців

РАБОЧАЯ ПРАВДА

ГАЗЕТА РАБОЧИХ ПЕТЕРБУРГА

№ 3.

Вторник, 16 июля 1913 г.

Листовая плата 2 коп.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА ГАЗЕТУ
"РАБОЧАЯ ПРАВДА"

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

СЪВЕРНАЯ ПРАВДА

РАБОЧАЯ ГАЗЕТА

Содержание 2-го
СТАТЬИ: 1. Рабочее движение в Европе. 2. Рабочее движение в России. 3. Рабочее движение в США. 4. Рабочее движение в Японии. 5. Рабочее движение в Китае. 6. Рабочее движение в Индии. 7. Рабочее движение в Австралии. 8. Рабочее движение в Южной Америке. 9. Рабочее движение в Африке. 10. Рабочее движение в Азии.

Содержание 2-го
СТАТЬИ: 1. Рабочее движение в Европе. 2. Рабочее движение в России. 3. Рабочее движение в США. 4. Рабочее движение в Японии. 5. Рабочее движение в Китае. 6. Рабочее движение в Индии. 7. Рабочее движение в Австралии. 8. Рабочее движение в Южной Америке. 9. Рабочее движение в Африке. 10. Рабочее движение в Азии.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты. Подписка на газету "Рабочая Правда" принимается по адресу: Петербург, Невский проспект, № 10, в редакции газеты.

Низка робітничих газет, що появилися замість придушеної газети "Правда"

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА "ПРАВДА"

Ще влітку 1911 року петербурзькі робітники почали жваво об'єднувати питання про робітничу газету. Односторонньо заговорили і про буття робітничого палачу в Петербурзі. "Звезда" надрукувала листа до редакції Л. Германова, який доводив, що в умовах режиму тріс і репресій тільки газета має шанси встояти. На статтю Германова відгукнулися робітники. До редакції почали надходити листи. Меншовики в своїм органі надрукували запрошення від імені групи робітників Невського району приносити гроші на робітничу газету до ліквідаторського органу, або до деяких професійних органів, але даремно. "Лесеві" полі надзвичайно підвищили інтерес робітників до газети і збільшили надходження пожертв, яких зібралось до 4 тис. крб. 10 до вільно. Згодом була проведена акція

ПРАВДА ТРУДА

РАБОЧАЯ ГАЗЕТА

№ 10. Среда, 25 сентября 1913 г.

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

цення, що з 15-го квітня виходитиме щоденно робітничу газету.

Урядовий дозвіл на видання видано на ім'я Н. Полетаєва, члена фракції більшовиків державної думи.

Близьку участь в організації "Правди" брали депутати-більшовики державної думи. І в той час було шестеро: Муранов, Бадаєв, Петровський, Шагов, Полетаєв, Самойлов.

Працювали і створювали фізіономію "Правди" такі особи: С. С. Данілов, К. С. Бремев, Ф. Ф. Іллін (Раскольников), В. М. Скрюбин, К. Н. Самойлова, М. О. Ольмінський, С. М. Липев, Бубнов, І. Сталін, Б. Мотлов.

З першого дня визначив характер одвідувачів, що йшли в "Правду".

Це були виключно робітники. Аж з початку 1914 р. почали появлятися зрідка студенти і курьєрські.

Перший номер "Правди" вийшов 22-го квітня (5-го травня). Завдяки величезному співчуттю робітників, що нетерпляче чекали своєї газети, "Правда" відразу стала на ноги.

Почала окупувати себе, дарма, що газетники продавали номер тільки по 2 коп.

В липні в статті т. Леніна "Підсумки піврічної роботи" ("Правда", № 78-81), було приблизно підраховано ступінь участі ро

ВЪ МОСКВѢ
ОТКРЫТО ОБЪЯВЛЕНИЕ ГАЗЕТЫ
"ПРАВДА ТРУДА"

бітників у створенні своєї газети. Рахунок до 5-го травня було зібрано 4.288 руб. 84 коп.

Всього в зборі взяли участь 504 робітничих групи.

Це було явище, небувале в історії газетної справи і робітничого руху в Росії.

На „Правду“ тепер же посипалися репресії і поліційні утиски: грошові штрафи, конфіскації, арешти редакторів, і навіть окремих співробітників стали звичайним явищем.

В цих умовах довге існування газети здавалося неможливим.

З великим напруженням читачі й співробітники чекали перших роковин „Правди“.

Цей день прийшов, і в вівторок 23-го квітня вийшов ювілейний (296) номер.

В ювілейному номері „Правди“ було підсумовано де-яку її діяльність.

Всього було надруковано за рік 1.335 статей: з них 226 було присвячено боротьбі з капіталом, питанням організації робітників—48, виборам до державної думи—141, полеміці з лібералами й октябристами—137, ліквідації—52 і т. д.

Заміток і листів робітників було розміщено силу-силенну.

Про самі страйки вміщено 2.373 замітки.

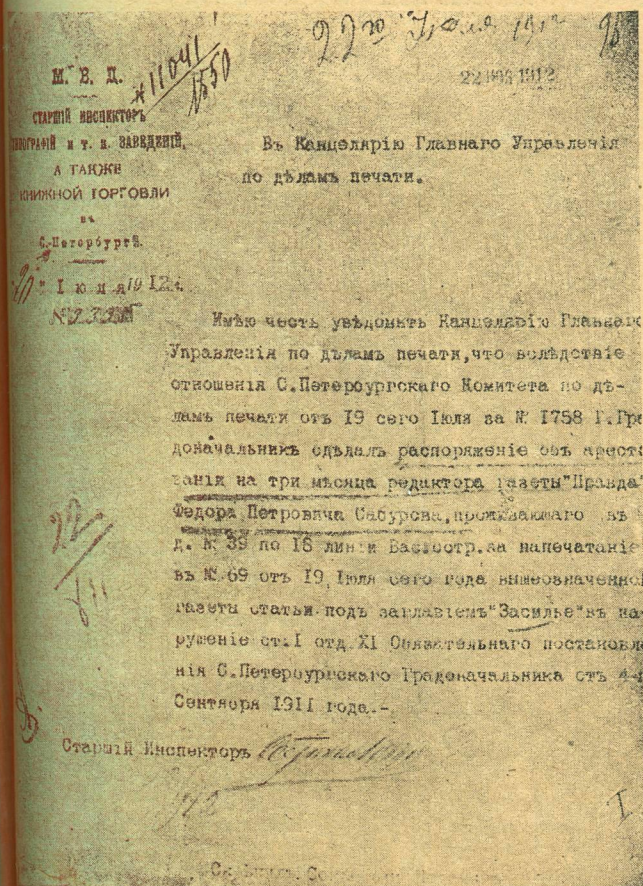
Про те, з якою щирістю і з якою увагою ставилися робітники до своєї газети, свідчить сила привітань, що надійшли до

До 15-річчя „Правди“

Керівники „Правди“: Н. М. Бухарин—редактор та М. І. Ульянова—секретар редакції

До 15-річчя „Правди“

редакції з нагоди роковин і пізніше. Вплив „Правди“ почав поширюватися і на село.

Кореспонденція надходила спочатку з промислових районів, а потім і дальших.

В газеті довелося запровадити відділ „Селянського життя“. Зріст робітничого руху приневолив одвести частину газети на обслуговування селянських інтересів, спричинив неодмінне й неминуче збільшення формату газети. 29 травня 1913 р. „Правда“ стала великою газетою.

За перший рік існування газети „Правду“ було конфісковано 41 раз, оштрафовано на 7800 карб.

Крім того трьох редакторів було заарештовано без заміни штрафом.

Тепер цього було замало: за один місяць газету сконфіскували й оштрафували 10 разів.

Нарешті, 5 липня на 440-й день її існування „Правду“ було придушено.

Всього вийшло 356 номерів.

Однак, робітники недовго залишалися без своєї газети. Замість „Правди“ 13 липня вийшла „Рабочая правда“, „Северная Правда“, „Правда Труда“, „За Правду“, „Пролетарская Правда“, „Путь Правды“, „Рабочий“, „Трудовая Правда“.

Останню було закрито 8 липня 1914 р. Короткий час у Москві виходило правдиське видання „Наш Путь“.

На руїнах старого ладу в безвзні 1917 р. в Петербурзі воскресла „Правда“ з тим, щоб залишити центральним органом комуністичної партії і передовим бойцем світової революційної робітничої преси.

* * *

Хай лине час і в ранок ніжний

Змайструє хтось і нам труну

Цвіте акація так сніжно

Тебе я братньо пригорну

Хай може завтра звиснуть хмари

Тоді підем в гарматний гул

А поки ми з тобою в парі

І вся акація в снігу.

Пилип Голубничий

Одна з багатьох форм репресій проти газети „Правда“

УКРАЇНЬСЬКА ГАЗЕТА ЗА КОРДОНОМ

Стаття М. Трублаїні

ПОШТА знов принесла цілу гору згорнутих та сфальшованих закордонних газет. З них вибираємо українські всіх напрямків та відтінків.

Серед них західно-українські: львівське „Діло“, холмське „Наше життя“, луцька „Українська громада“ львівські ж „Світло“, „Громадський голос“, „Новий час“, „Рада“, „Проф. Вісти“, „Коломийська“, „Покутське слово“, ужгородська „Карпатська правда“. Поруч лежать паризькі „Українські вісти“. А от кілька газет зза океану, найбільше з Канади.

Багато цих українських газет та газеток видається по різних закутках земної кулі, де лише набереться купка українців.

Серед заокеанських газет зустрічаємо три, що притягують нашу увагу. Це: „Українські щоденні вісти“ та канадійські „Українські робітничі вісти“ і „Фармерське життя“. На перших двох газетах гасло: „Пролетарі всіх країн, єднайтесь!“ на третій— „Хай живе злука фермерів і робітників“. Ці газети об'єднують свідомих українських робітників та фермерів навколо організацій, що стоять на платформі класової боротьби і йдуть за проводом американської комуністичної партії. В цих газетах спостерігаємо велику зацікавленість Радянською Україною. Вони провадять завзяту боротьбу за висилку делегації на Радянську Україну з представників усіх тамтешніх організацій. Проти цієї делегації толосують угондівці, що бояться її як чорт ладану.

Правда цим газетам доводиться терпіти нагніт від жовтої пошести, що охопила всю буржуазну пресу. Але вони викурюють цю жовтизну, вони цілком пристойні робітничі та селянські газети.

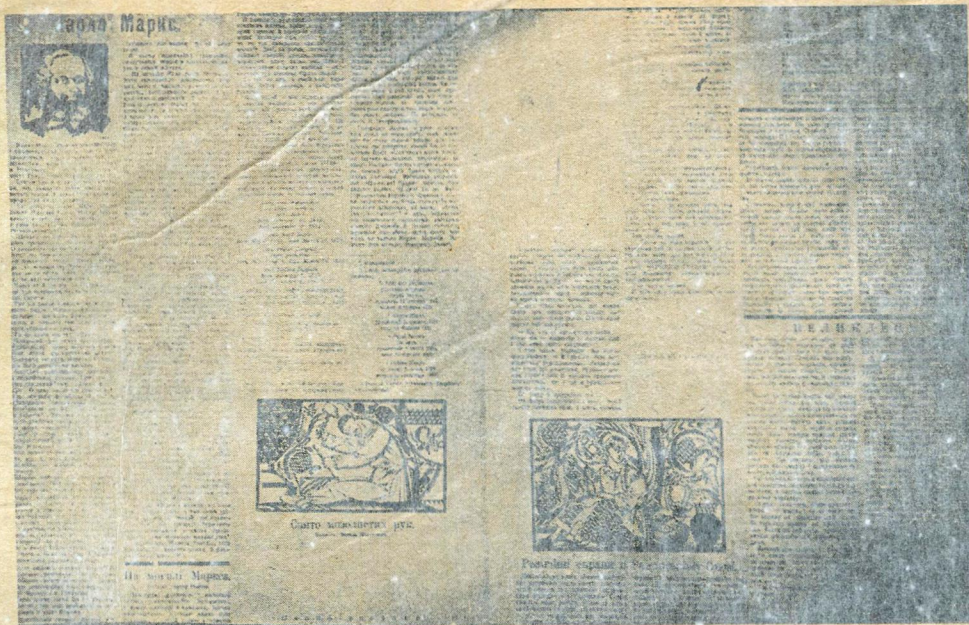
Одна з кращих газет „Фармерське життя“, що своєю технікою та змістом стоїть вище багатьох наших газет. Ця газета на 8 сторінок виходить щосереді і докладно освітлює життя Канади, Сполучених Штатів, Англії, Радсоюзу та найголовніші події на світі. Багато місця дається висвітленню сільського господарства та популярно-науковим розвідкам. Газета міцно зв'язана зі своїми читачами, вмі-

щаючи цілу сторінку їхніх дописів. Газету оздоблено добрими ілюстраціями.

Всі ці газети провадять завзяту політичну боротьбу за інтереси українських робітників та фермерів у Америці. Живляться вони соками, що йдуть з Радянської України, Західної України.

Викривають п'ялизу української еміграції ця гнилина, раніше запарувала голів українських робітників і фермерів, де тільки і натови росте міра здорова катедрна правда, що є суть масових робітничо-селянських газет.

Оце серед заокеанських газет. А ось Західно-українські. Перше, що п'ягає в очі цих газетак залежно від напрямку— це білі плями на шпальтах та написи: „По конфіскації наклад 2-й“, „Слід папери польської преси зруйнувати“. Ось так би число 75

На фотографії видно, що робить польська цензура з газетами. Великі білі плями з написом „skonfiskowano“

дівецького „Діла“, що „виходить щоденно перед полуднем“ в 5-го квітня. Замість передньої заголовки: „Знищення до крав даї“, „Львів 4-го квітня 1921-го року“, далі 2½ шпальти білого паперу, підпис Ф. Ф. і кінчик.

Дісно, що цензура „Російської Писпелітої“ нищить до крав українське слово, не вважаючи на те, що цим словом в „Ділі“ орудують такі панські подиби як ундовці. Вгорі того ж числа напис „Після конфіскації—другий наклад“. Такий напис часто трапляється на номерах газет.

Старе сорокап'ятилітнє „Діло“, колишній бойовий орган співробітничав І. Франко, а пер перетворився в мирний ундівську газетку, де можна прочитати слабенькі статті, що пишуть про задубілість голів їх авторів.

Західна Україна під Польщею і традиції Польщі перетворились в тубільним українцям.

Про Польщу хтось сказав, що скільки поляків, стільки партій. Наші українці не хочуть попасати задніх: от же про це не вистачає часу переглядати якого напрямку якась із численної кількості західно-українських газет.

Лише слід зауважити, що вся ця величезна кількість газет при 3-х мільйонному населенні Галичини є причиною того, що

ві ті газетки слабкі, ледве животіють, передлатників мають дуже мало і живляться головним чином доморослими „письмаками“.

Але в їй пристойні газети. Візьмемо „Світло“ за 10 квітня. Проглянемо:

Львів. „Святочний поранок в честь Маркса“. Подається інформація, як було влаштовано будівельними робітниками свято Маркса.

ПЕРЕМЫШЛЬ. „Віче безробітних“. Відбувся мітинг безробітних, що зібрав понад 600 безробітних. Пепесівці зі своїми виступами на мітингу провалилися. Половину замітки сконфісковано цензурою.

Західно-Українські газети невеличкого формату на 3—4 колонки можуть багато дечому повчитись у нас.

П'ятого травня ми святкуємо „День Преси“. Тут у себе, в Радянській Республіці, робимо огляд своїх досягнень, перевіряємо ті шляхи, що ними йшла наша преса, і на підставі попереднього досвіду намічаємо віхи дальшої роботи.

Ми знаємо, що наша преса служить інтересам трудящих.

Не так з українською пресою за кордоном, особливо під Польщею, Румунією та на Підкарпатті.

Ми бачимо, що вона відсвітлює інтереси різних класових угруповань, провадить боротьбу за ці інтереси. Але, не зважаючи на нелику кількість цих угруповань усю їхню пресу можна поділити на два табори:—за радянську Україну і за владу трудящих;—проти радянської України і проти влади трудящих.

Другий табір досить міцний, бо він спирається на командні кола в буржуазних країнах, на безповоротні субсидії. Але ми спостерігаємо, що ворожа нам преса, не зважаючи на ту підтримку — занепадає, замість зміцнюватись і крок за кроком росте. В той же час бурхливо зростає преса трудящих. Одна

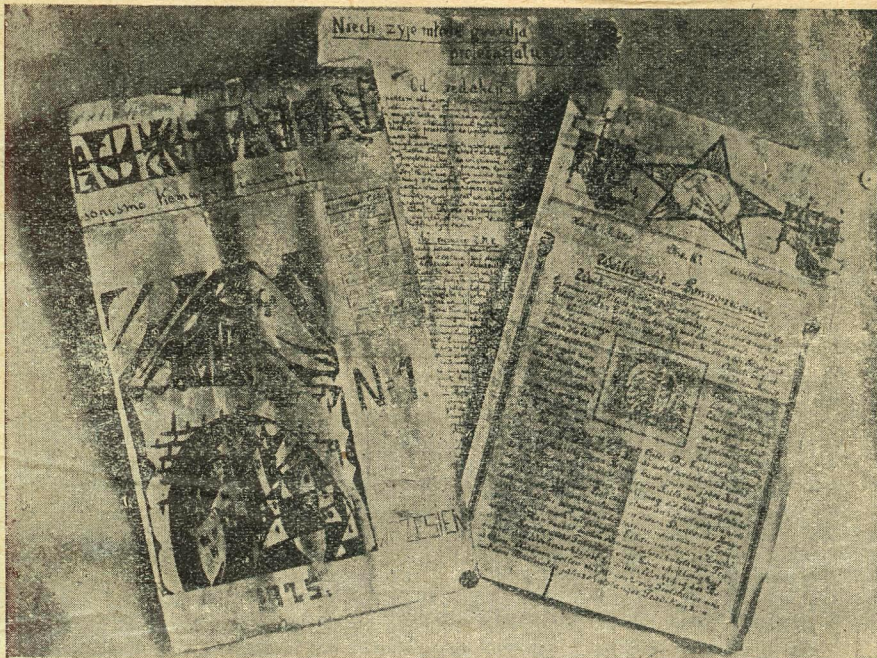
за другою ростуть нові газети, росте їхній тираж, удосконалюється техніка, а разом з тим росте їхня роль, як масового агітатора й пропагандиста ідей комунізму.

І хоч польська цензура жорстоко нівечить кожний номер газети, хоч часто доводиться й цілу газету наново переробляти, терплячи на цьому величезні матеріальні збитки, про що свід-

чить тільки лаконічний напис „по конфіскації другий наклад“, хоч безнастанні штрафи, арешти газетних робітників та ровгромах цілих редакцій в під Польщею буденним явищем—революційна робітничая преса росте й гартується в боротьбі, готуючи ґрунт для остаточного виступу робітничого класу проти капіталу.

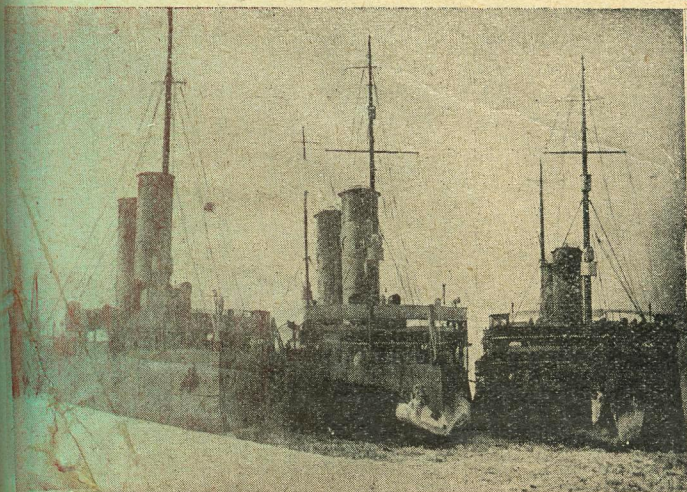
Не з меншими труднощами доводиться пробивати собі шлях у світ і закарпатській та буковинській українській пресі. Перша стогне під чоботом чехословацької „республіканської поліції“, а друга — під гнітом румунської сигуранци, що винайшла найрадикальніший засіб боротьби з пресою: це нищити всяку небажану газету, як тільки вона дійшла до поштової контори. Розуміється, що при таких умовах про розвиток революційної преси нічого й говорити. Вона майже цілком заміняється листівками й прокламаціями, видаваними десь у підпіллі, таємно від поліції та сигуранци, а в газету попадає революційна думка тільки тоді, коли вона як слід замаскована загальними фразами, щоб не впасти в вічі цензурі.

Газета має велику силу—це добре знають трудящі, а так само їхні вороги. В буржуазних країнах іде шалена боротьба за допомогою преси і за пресу. У вихор цієї боротьби втягнуто й українську пресу. Та інакше й не могло бути, бо ця боротьба є лише часткою тієї великої боротьби, що зветься боротьбою клас.

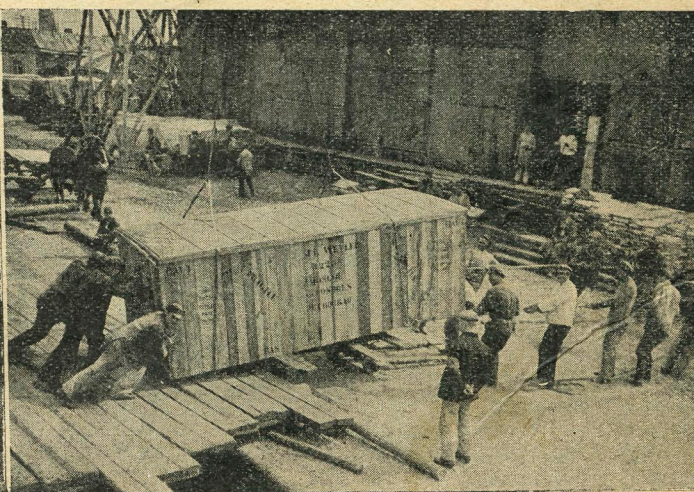

Комсомольські газети Варшавської і Данцігської в'язниць

ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ ПОРТ

Додоколи в гавані після весінних робіт

Грузики за роботою

Стаття С. Пилипенка

ПЛУГ, ПЛУЖАНЕ І ПЛУЖАНСТВО

(До п'ятиріччя „Плуга“)

П'ять років тому тодішня центральна селянська газета в Харкові вийшла з першою літературною сторінкою, а на ній загалом правив складений молодим поетом Андрієм Пановим вірш:

Ми йдемо від плуга до машини,
Од села в майбутнє місто,
Йди до нас, поете-селянине,
Підемо разом з робітництвом.

Це був час, коли що йно зароджувались селбуди, щоб повести рішучий наступ на колишні просвіти і плужанство, як певна ідеологія, суть якої ясно висловлена у повищених чотирьох рядках, пішло по селбудях через літературні гуртки молоді, в наступ на літературне просвітанство. Провінційальні часописи воряніли літературними сторінками, де друкувались перші невеликі, але перейняті ширим революційним духом поезійки та оповіданнячка. На численних літературних вечірках рубка ставилась питання про примат змісту над формою, тобто вимагалось революційних тем, революційних ідей в новій літературі замість колишнього „демократичного народництва“.

Так зародився Плуг, плужане і плужанство. Плуг явився тим резервуаром, звідки появлялись резерви і поповнення для всіх подальших літературних угруповань, від Гарту починаючи й теперішнього Молодняком і ВУСППом кінчаючи. Шляхом життєвого обдору в конкуренційній літературно-художній боротьбі відпадали ті, що не виправдали надій і були одкинута читачем—і той же читач обдирив своїх улюбленців і лишив на сторінках новітньої літератури. Так із сотень погликаних лишилось десятків обраних.

Це був період так званого „масовизму“, що на нього багато нарікали полемісти і що дав, як бачимо, нишні плоди, той „масовизм“, що в інших формах відповідно сучасності має вживатися як метод роботи, вже на іншій лінії—на лінії пролетарської, в робітничих клубах, червоних кутках на фабриках і заводах, щоб і там знайти і виявити робітничі резерви для виховання нових кадрів пролетарських письменників, і там з тисячів погликаних лишились колись за одиниці вибраних.

Що далі ця марудна робота, що дали плужане?

І мало й багато.

Мало тому, що п'ятилітній стаж замалі для письменника, тим б'льш у насі бентежні, турботливі роки. Як і всі інші радянські українські письменники, плужане лише тепер пробують силу на бідших художніх речах, лише тепер поглиблюють і оздоблюють мистецькими засобами свої твори.

Багато тому, що в часи повного безлітератур'я, коли старі митці або повтікали за кордон, або сиділи по глухих кутках України і мовчали, не знаючи, як пристосуватися до нового ладу, плужане своїми примітивними першотворами посильно заповнювали порожнє місце й дали понад мільон примірників радянських книжок новому читачеві.

Плуг—єдина зараз літературна організація, що лидерстала безперервної п'ять років колективної праці не замінившись і не перетворившись на

щось інше, змінюючи час на час методи й форми своєї роботи. Надалі шлях Плуга йде до утворення міцної групи революційно-селянських письменників, письменників кваліфікованих, що пройнуть через решето й сито читачької маси.

Плуг брав активну участь у так званій літературній дискусії що почавшись на початку 25 року, не припиняється, власне, і досі. Позипії, що їх обстоював і обстоює Плуг, помагають, насамперед у тім, що на запитання „Європа чи Просвіта“,—плужане відповідають: „Ні Європа ні Просвіта, а орієнтація на творчість робітничо-селянської молоді, що стає письменниками в процесі культурного підйому трудящих мас“.

Ця сама концепція обстоювалася Плугом в іншій дискусійній справі, що крилася за тими „європами й просвітами“, а саме як ставитися до так званих попутників, що з рештою з частини великого питання до ставлення взагалі до інтелігенції. І тут Плуг давав відповідь: орієнтація, як на основну культурну силу, силу нової робітничо-селянської інтелігенції і всіляке притягнення до праці кадрів інтелігенції старої.

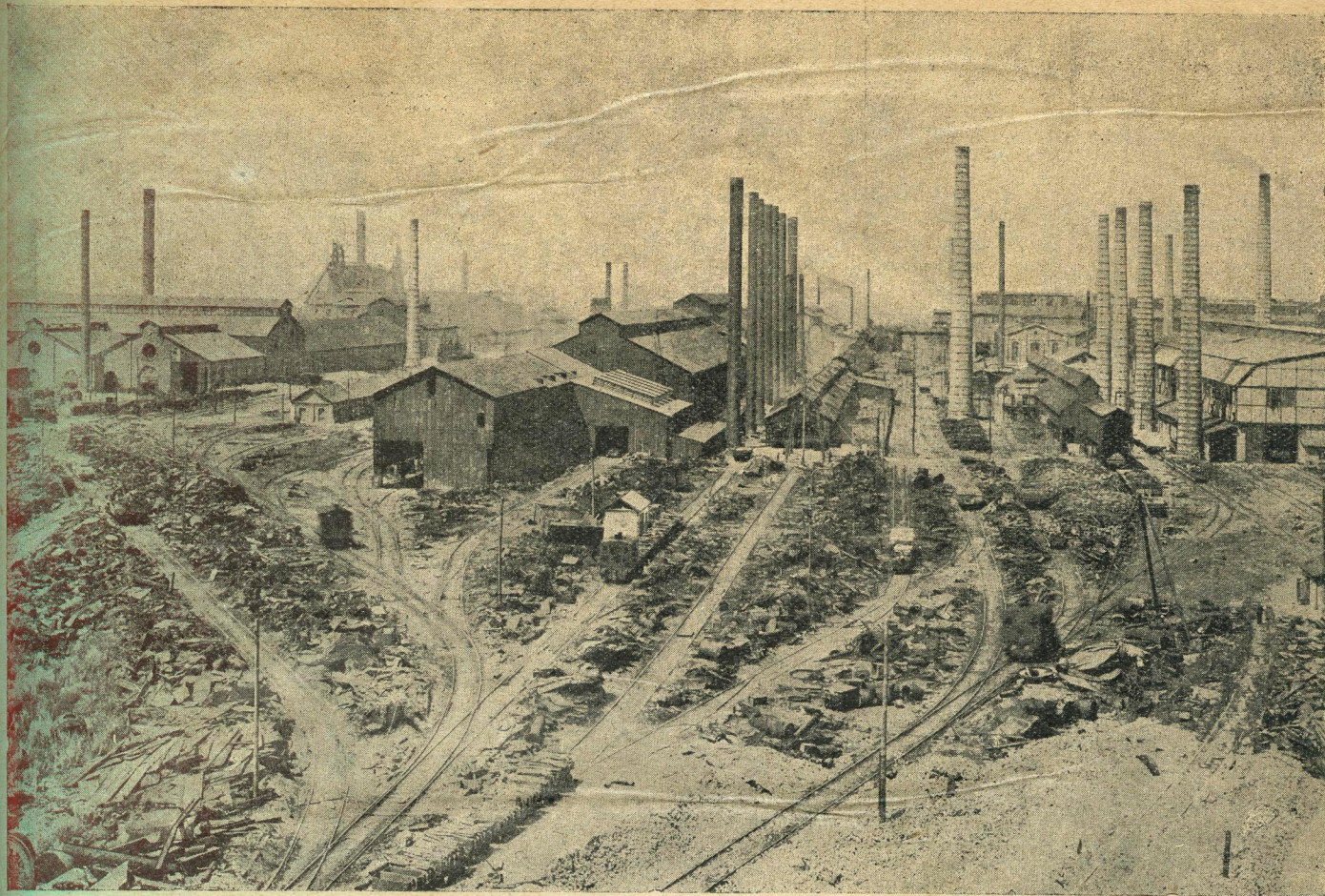
Нарешті ще в одній дискусійній суто мистецькій ніби справі про оформлення художніх творів—Плуг обстоює використання всіх можливих форм, що можуть дати естетичну насолоду радянському читачеві, але головну увагу пропонує звертати на обслуговування масового читача, дбаючи про можливу простоту (не упрощенство!) художніх творів, про те, що в минулі роки називалося „літературою для народу“. У літературній боротьбі останніх років Плуг поніс багато втрат, але бачимий виграв і загартувався в цій боротьбі, кристалізував у собі певне ядро, що невпинно провадить працю далі й далі.

Черговою організаційною справою на літфронті Плуг уживав організацію всеукраїнської федерації радянських письменників, куди мають увійти ВАПЛІТЕ, ВУСПП, Плуг, МАРС, Молодняк, і окремі радянські письменники, що досі не входили в організацію. Це, на думку плужан, має покласти край організаційним пертурбаціям і дати спроможність митцям в єдиному революційному фронті робити те, що вони повинні робити: творити мистецькі цінності.

ІНІЦІАТИВНА ГРУПА „ПЛУЖАН“ НА ПОЧАТКУ 1923 РОКУ

Стоять (зліва направо) т.т. І. Кириленко, Євистун, І. Сенченко, Ол. Копиленко. Сидять (зліва направо): П. Голова, С. Божко, І. Шевченко, С. Пилипенко (голова „Плуга“), А. Пан

Загальний вигляд на Маріупольський завод ім. Ілліча

В ТУМАНІ ДИМУ

Нарис С. Н. Горного

Коли „Фіат“ вдосвіга вистрибує із кривих вулиць та провулків нашого міста на сіру і брудну стрічку дороги „місто — завод“, то очі мимоволі дивляться в далину. І видно: бліді відблиски „лампочок Ілліча“, невиразні обриси будинків, корпусів, димарів. А головно—очі бачуть туман. Цей туман—хімерна шаль диму, що вже кілька років висить над заводом.

Параліч руїни спинив завод, і він, як зачарований у казці ведитень заснув, здавалося навіки, міцним сном. Не гуділа домна, не кипіли „мартени“, не співали своєї страшної з виттям пісні „грамофони“ трубного цеху, не вилися спід валиків довгі, кріваво-червоні язика заліза, забувши ляскання пасів, жмути електричних іскор, мовчали варстатні...

Спав завод.

Мовчали цехи, варстатні... Не курили димарі...

І ось тоді, коли країна розбита, зморожена, знеможена горожанською війною ліквідувала фронти, коли Маріупольщина, що зазнала „стільки влад скільки на світі Чемберленів“, почала зміцняти радянську владу, коли недобитки білогвардійщини і ріжних назаровських десантів, більше не паскудили узбережжя Азовського моря—тоді (ми все це пам'ятаємо) залунали по країні ленінські кличі: всім, всім, всім!

Це був епос. Це була новина. Це було поривання. Країна повстань, жорстоких класових битв—і... ремонт. Країна руїни, хорих на тиф, голодних пайків, стовпище триліонів вошей—і... відбудова промисловості. Країна оточена капіталістами, в лабетах блокади—і... будівництво.

Маріупольщина—клаптик великої України, де все це переломлялося в тій або іншій мірі.

І було:

- Пущено фабрику...
- Пущено завод...
- Пущено домну...

Чим раз частіше на сірих сторінках наших газет, видаваних на обгортковім папері, почали прибувати переможні звістки з нового фронту. Серед них і наш Маріупольський завод, колишній „Никополь“...

Боязко перший, після довгої перерви, пустив у небо хмарки диму димар. Потім другий, третій. Мартенівські печі після довгої голодівки, хоч і з ненажерливою заздрістю, почали трівожно приймати свою їжу... Роззявила свою пащу домна... Роспеченими язиками заліза забився листопрокатний цех... В діловій творчій роботі заметушилися робітники...

Закурили димарі... Заговорили варстатні... Ожив завод.

І ось роки—час. Забуто—скрутні дні боротьби з павутиною руїни, тепер—творчі будні, попереду—блискучі перспективи зросту.

В 1925-26 господарським році завод виконав свою виробничу програму понад 100%. Він зміцнів. Кадри робітників зросли. Продуктивність праці підвищилася. Завод—один із прибуткових заводів Південстали. Три мільйони карбованців прибутку наочно підтверджують це.

Тепер на черзі пуск другої домни, пуск „Провіданса“, спорудження цеху суцільно-тягнутих труб.

...„Фіат“, як засапаний кінь, пнеться в гору. Ми минаємо мертві цехи заводу „Провіданса“. Наприкінці базар, зупинка. — Прибули!

Коли ви входите в подвір'я заводу, то відчуваєте, як кипить життя.

Завод відродився на заклик Леніна. На заклик Леніна робітники Маріупольщини на чолі з комуністами поставили його твердо на ноги. На заклик Леніна вони вкладають у соціалізм, що будується, свої коштовні цеглини.

І не даремно йому надано право зватися заводом ім. Ілліча. Не даремно! Робітники вміли завоювати заводіві це право.

Завод у тумані диму. Це значить, що живе пролетарський фортеця. Завод у тумані диму. Це значить, що заповіт завод його імені виконує. Завод у тумані диму. Це що погано, але певно розгортається будівництво нашої країни.

День і ніч—цілу добу—в тумані диму живе наш

ЗМАГАННЯ НА ВОДІ

Нарис С. Павлова

В Харкові—і раптом веслові змагання. „Та ще й де—на Лопані, що й горобець її в брід перейде“,—так глузували скептики.

Проте все ж знайшлося чимало цікавих, що прочитавши в газетах замітку про відкриття весняного сезону Т-вом порятунку на водах та про змагання на човнах, зважилися піти, щоб на власні очі побачити цю цілком незвичайну і, здавалось, неможливу в умовах Харкова, подію:

Трохи про саме товариство порятунку на водах про його завдання та досягнення. Статистичні дані говорять, що в СРСР що року потопав до 10.000 чол. Ці грізні цифри висунули питання про організацію рятування. Швидко почали організовуватись Т-ва порятунку на водах. В Харкові в кінці 1925 року ініціативна група в 10 чол. з капіталом в 10 карб. утворила Т-во Харківщини.

Минуло трохи більше року, а Т-во вже має понад 500 членів, 14 човнів, з них один моторний, 75 рятувничих кругів і т. інш. в тих районах, де були пункти Т-ва, з 37 випадків—32 чол. врятовано. В той же час там, де не було пунктів Т-ва, з 32 нещасливих випадків—31 закінчився смертю і лише одну людину врятовано.

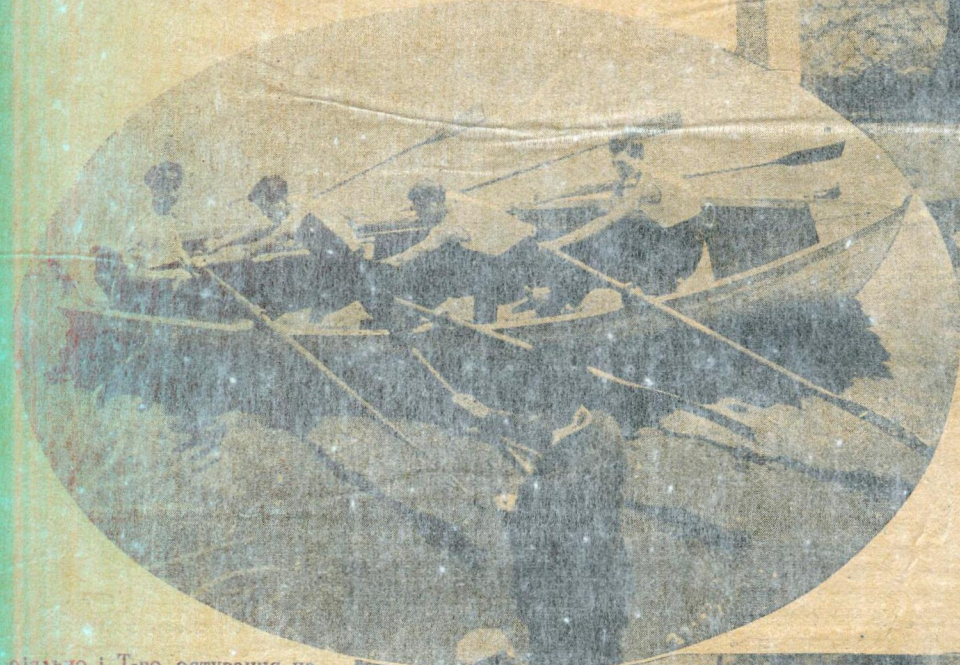
Дуже характерний той факт, що не зважаючи на корисну діяльність Т-ва, ні одна організація не допомогла йому мате-

Гандбольні змагання серед харківської робітничої молоді—воротар пропустив м'яча.

Ліворуч, в овалі—змагання на човнах на р. Лопані в Харкові.

Нижче—причал спортсменських човнів на р. Лопані.

ріально і Т-во рятування на водах існує лише завдяки виключній енергії й самодіяльності своїх членів.

Навіть із числа врятованих ні один не догадався пожертвувати хоча б невелику суму, що допомогла б Т-ву поширити рамки своєї діяльності в справі подання допомоги в нещасливих випадках на воді.

Залунала команда в рупор. Замаяв прапор і заграв оркестр. Привітання, роздача нагород найактивнішим членам Т-ва і, нарешті, найцікавіше—веслові змагання.

11 човнів—один по одному—взяли старт. Під ударами весел, джкими ударами вони швидко неслися вперед.

Першою за всіх пройшла команда в складі Штекера, Новова Кержера.

ТЕАТР „БЕРЕЗІЛЬ“ ЗАКІНЧИВ СЕЗОН

Масоха в ролі П'єра
— „Жакерія“

Радчук в ролі короля
— „Король бавиться“

Кононенко в ролі матроса
Гріга— „Седі“

Карпенко в ролі Мірана
— „Жакерія“

Назарчук в ролі Каля-
єва— „Пролог“

Подорожний в ролі Жиз-
ницького— „Сава Чалий“

Ходкевич в ролі „Рено
— „Жакерія“

Свашенко в ролі Пардаляйна
— „Король бавиться“

Бабенко в ролі Сівара
— „Жакерія“

Добровольська в ролі міс Макфел
— „Седі“

Пилипенко в ролі Амсен
— „Седі“

ОДНОКІННЕ ГАЗЕТНЕ

(Миргородські

Це було в 1918 році. Після безславної смерті петлюрівської „директорії“ на Миргородщині, і по всій Україні, влада перейшла до рад робітничих і селянських депутатів. Хоча в Миргороді й не було ніколи газетних друкарень, хоча в самій раді (як і у всьому Миргороді) не було жодного журналіста, рада вирішила видавати свою газету. На редактора було призначено члена президії ради, робітника-друкаря т. Рогозівського, бо він, мовляв, як друкар, ближче стояв до справи друку, а тому може бути за редактора...

Сьогодні, коли весь СРСР святкує день преси, коли мільйони та десятки мільйонів газетних аркушів поширюються по всіх містах і селах безмежного СРСР, коли й Миргородщина її робітники й селяне, добре знають, що таке газета, про що в ній пишуть, бо й самі частенько пишуть до газети, — дуже цікаво нагадати ті умови, в яких виходила перша робітничо-селянська газета Миргородщини.

Перш за все — в самій раді було тоді багато різних фракцій. „Ліві“ есери, меншовики, різні національні партії, дрібні й не впливові, але шкідливі для справи робили все, щоб оточити газету атмосферою склоки та наклепів.

До цього треба додати, що в Миргороді, звичайно, не було відповідної друкарні, що редактор (він же складач, коректор, експеди́тор, розно́щик, репортёр, — словом „за одну“) повинен був підшукувати шрифти для газети, шукати папер і т. д.

Редактор набирив газету „на пам'ять“, себ-то не маючи перед собою написаного тексту, а сам творив під час складання газети.

Тов. Рогозівський — 6. редактор колишніх миргородських „Известий“

ГОСПОДАРСЬКО
„Известия“)

Сам редактор набирив передовицю, відчитав робітничих, селянських та воноармійських депутатів городщини, містечку і т. ін. Так родилася перша городська „Известия“.

* * *

Але — мало надруковано: треба її поширювати серед читачів. І ось редактор, що закінчив друкувати свою газету, нагрузив цілий лантук газетними — і рушив на село поширювати її.

Газету наліплювали на стіни, селяне читали новину, обмінювалися думками, а редактор тут же писав побутові есенки, кореспонденції з місць і т. ін. Газета відділялася від селянина.

Газету починають читати селяне, приносять листи, скарги, радяться з дакуцією“ в своїх селянських справах.

Своєю невеличкою, але корисною діло „однокінна“ газета робила, що ніколи не бачила своєї власної газети. Зараз, на 11-му році революції, при невинному зрості газетної техніки, та наших газет треба згадати ті часи, коли газету складала, редагувала, та поширювала одна людина.

І цим було пророблено велику роботу для зміцнення пролетаріату в критичні часи боротьби за радянську владу в одному з глухих районів України.

Г. А.

Редактор Е. Касяненко

Видавництво „Вісти ВУЦВК“.

КРАЙОВИЙ ВІДДІЛ

ВУФКУ

Харків, Товарна Біржа

1-й ім. Лібкнехта

З 10-го травня

ЕСПАНСЬКА ТАНЦЮРИСТКА

В голов. ролі
ПОЛА НЕГРІ

2-й ім. Комінтерну

З 10-го травня

ВЕЛИКЕ-ВІЧНЕ

3-й Червоний Маяк

З 10-го травня

Кар'єра Спірки Шпандеря

4-й ім. К. Маркса

З 10-го травня

Шлях до краси та сили З 13-го травня По за Законом

5-й ім. Дзержинського

З 10-го травня 1-а серія

Французький Стенька Разін (МАНДРЕН)

6-й „Жовтень“

З 10-го травня 2-а серія

МІС-МЕНД З 13-го травня 3-я серія МІС-МЕНД

7-й Пролетарій

(Кол. „Современный“)

З 10-го травня

АКУЛИ НЬЮ-ЙОРКУ

Початок о 6 год. Каси з 5 годин

Попередній продаж квитків у центральній касі (пл. Тевелева, проти Товарної Біржі)

**ЛУЧШЕЕ
ИСПЫТАННОЕ
СРЕДСТВО
ПРОТИВ**

ВЕСНУШЕК,
КРАСНОТЫ,
ЖЕЛТЫХ ПЯТЕН,
ЗАГАРА,
УГРЕЙ И ДР.
НЕДОСТАТКОВ
КОЖИ ЛИЦА.

КАЗИМИ

ХАРЬКОВСКАЯ КООПЕРАТИВНО- ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ МЕХАНИЧЕСКАЯ АРТЕЛЬ

ХАРЬКОВСКАЯ
КООПЕРАТИВНО-
ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ
МЕХАНИЧЕСКАЯ
АРТЕЛЬ

„КООПМЕХАНЗАВОД“

АРЕНДУЮЩАЯ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД № 4,

АРЕНДУЮЩАЯ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД № 4.

ПРОИЗВОДИТ:

Капитальный ремонт двигателей внутреннего сгорания и автомобилей

**Слесарные, токарные и штамповаль-
ные работы**

Болты, гайки, заклепки, глухари, крючья

Заказы принимает по договорам и в срок с неустойкой

ИМЕЮТСЯ НЕФТЕМОТОРЫ

от 8 до 90 лошадиных сил

материальная контора артели ул. Свердлова, № 51

Телефон № 54—36

Завод артели Кооперативная, № 30

**1-ая ГОСУДАРСТВЕН. МЕБЕЛЬНАЯ, ОБИВНАЯ
И МАТРАЦНАЯ МАСТЕРСКАЯ
ХАРЬКОВСКОГО ГОС. ТРЕСТА**

КОМДРІВ

при ХОПМПЕ Кооперативная, 24/26

ПРИНИМАЕТ ЗАКАЗЫ

на изготовление и ремонт разной мягкой мебели и матрасов, штор маркиз и разн. драпри, а также упаковка и отправка. Полное оборудов. мягкой мебелью государственных учреждений на льготных условиях расчета

**Исполнение добросовестное с гарантией
за качество**

АДМИНИСТРАЦИЯ

МЕЛЬНИЧНЫЕ ПОСТАВА К ТРАКТОРАМ

ЖЕРНОВА, МАССА ДЛЯ ЗАЛИВКИ ЖЕРНОВОВ, КРЕМЕНИ, КВАРЦ, НАЖДАК и КОРУНД, С ГАРАНТ. ЗА КАЧЕСТВО, ИЗГОТОВЛЯЕТ ГОС. ЗАВОД

аренд. МАЙЗЕЛЬ и ШЛАПАКОВ

Харьков, Ст.-Московская, № 42

В
У
Ф
У

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ФОТО-КІНО-УПРАВЛІННЯ

В
У
Ф
К
У

НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
ОДЕСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ

ВЕЛИКИЙ ХУДОЖНИЙ ФІЛЬМ

БОРИСЛАВ СМІЄТЬСЯ

Фільм змальовує боротьбу бориславського робітництва 1870-их років

В головних ролях:

актори ШУМСЬКИЙ, ОСТАШЕВ-
СЬКИЙ, РАМІ-ШОР, МАЦІЄВ-
СЬКА, ЗАГОРСЬКИЙ, ЛЯРОВ,
КУЧИНСЬКИЙ, БАРБЕ та інші

Сценарій П. НЕЧЕСА,
за повістю Ів. ФРАНКА
Режисер РОНА
Худ. проф. КРИЧЕВСЬКИЙ